

# A PÁRTOKTATÁS VEZÉRFONALAI

1948 TAVASZI OKTATÁSI IDÉNYRE

7

## *A Szovjetunió, a szocializmus országa*

ÁRA 30 FILLÉR

SZIKRA

---

KIADJA A MKP ORSZÁGOS OKTATÁSI OSZTÁLYA

Felelős kiadó: Ujhelyi József.

---

Szakra Irodalmi és Lapkiadó Vállalat Nyomdai Rt., Budapest,  
VIII., József-körút 5. — Felelős vezető: Nedeczky László.

## MIÉRT KELL ALAPOSAN ISMERNÜNK A SZOVJETUNIÓT?

Döntő tényezők teszik szükségessé a Szovjetunió alapos ismeretét abban a történelmi korszakban, amelyben ma élünk.

A nemzetközi helyzetet ma az jellemzi, hogy két tábor áll egymással szemben: az imperialista, antidemokratikus tábor és az antiimperialista, demokratikus tábor. A földtekének bármelyik zugában vizsgáljuk az eseményeket, akár Görögországról, akár Olaszországról, Franciaországról, vagy Palesztínáról, Kínáról vagy Dél-Amerikáról van szó, mindenütt azt látjuk, hogy ennek a két tábornak a politikája ütközik össze minden fontos kérdésben. Az imperialista tábor, amelynek élén az Egyesült Államok áll, csak a maga népellenes, imperialista törekvéseit tartja szem előtt: lábbal tiporja a népek szabadságát és függetlenségét. A demokratikus tábor, amelynek élén a Szovjetunió áll, mindenütt azért száll síkra, hogy a népek szabadok legyenek, hogy minden nép úgy rendezze be életét, ahogy ez számára a legmegfelelőbb. Csak az értheti meg igazán, hogy a Szovjetunió miért élesapata a haladás táborának, miért játszik döntő szerepet a világpolitika minden kérdésében, aki ismeri a Szovjetunió társadalmi rendjét, a szovjetunió életét, a szovjetkormány politikáját és annak indító okait. Magyarország külpolitikai helyzete is azt teszi szükségessé, hogy a magyar nép minden fia tudja mindezt. Csak akkor, ha ezt tudja, értheti meg azoknak a szerződéseknek a jelentőségét, amelyeket Magyarország a Szovjetunióval és népi demokráciákkal kötött.

A magyar belpolitikai helyzet is azt kívánja, hogy alaposabban ismerjük meg a Szovjetuniót. Egyesül a két munkás-

párt, létrejön az ifjúság, a demokratikus nőmozgalom egysége, újjászerveződik a Nemzeti Függetlenségi Front. Magyarország szilárdan halad a népi demokrácia útján — előre a szocializmus felé. Sokan vannak még, akiknek hamis az elképzelésük a szocializmusról. A magyar sajtóban nem is olyan régen még cikksorozatok jelentek meg a „szocializmusról“ Angliában, Ausztráliában, New-Zeelandban, Norvégiában és így tovább. Akadnak ujságok, amelyek még most is „angol szocialista kormányról“ és ehhez hasonlóról írnak. Tudni kell: Angliában, Ausztráliában és más országokban, ahol úgynevezett munkáskormányok vannak, nincs szocializmus. Ezek a „munkáskormányok“ kapitalista, imperialista politikát folytatnak.

Szocializmus egyelőre csak egyetlenegy országban: a Szovjetunióban van. (A népi demokráciák útban vannak a szocializmus felé.)

Minthogy a népi demokráciák — és ennél fogva a magyar demokrácia is — a szocializmus felé haladnak, magától értetődik, hogy nem lehet számunkra közömbös annak a hatalmas országnak a megismerése, amelyben a szocializmus már megvalósult. Amikor a szovjet nép elkezdte új társadalmi rendjének építését, új úton kellett járnia és csak pontos iránytűjére: a marxizmus-leninizmus tanítására támaszkodhatott. A népi demokráciák abban a szerencsés helyzetben vannak, hogy — bár mindegyik a maga sajátos útján halad a szocializmus felé — értékesíthetik a szovjet nép harmincéves tapasztalatát. A szovjet nép tapasztalata óriási kincsestár, amelyből a népi demokrácia állandóan átveheti azt, amire neki szüksége van, akár az újjáépítésről, akár az ezzel kapcsolatos tervgazdaságról, akár a munkához való új viszonyról, akár a munkaversenyéről, akár a szabotázs, korrupció stb. elleni harcról van szó.

### **A KAPITALISTA ÉS SZOCIALISTA GAZDASÁGI RENDSZER**

A kapitalista gazdasági rendszerben a termelőeszközök magántulajdonban vannak és a termelés hajtóereje a haszon. A nemzeti jövedelem legnagyobb része a kizsákmányolóknak zsebébe kerül. Törvényszerűek és kikerülhetetlenek a túlter-

melési válságok. A munkásosztály azok javára dolgozik, akik kizsákmányolói a munkásosztálynak és egyúttal birtokosai az államhatalomnak.

A szocialista gazdasági rendszerben a termelőeszközök köztulajdonban vannak és a termelés célja a dolgozók anyagi és kulturális szükségleteinek kielégítése. A nemzeti jövedelem elosztása a dolgozók szükségleteinek minél jobb kielégítése érdekében történik. A termelést a szükségletek és lehetőségek számbavételével előre kidolgozott terv alapján irányítják, ami egyúttal kizárja a túltermelési válságokat is. A Szovjetunióban ezért a munkanélküliség már régen teljesen megszűnt. A munkások, parasztok és értelmiségiek véglegesen megszabadultak mindenfajta kizsákmányolástól.

Magától értetődik, hogy amíg a tőkés gazdasági rendszer a nagytőke kezében lévő államhatalom támogatása mellett működik, addig a szocialista gazdasági rendszert kezdettől fogva a szovjethatalom, vagyis a munkások és parasztok szocialista állama támogatja fejlődésében.

A szocializmus legkeményebb próbája a háború volt. A második világháborúban a szocialista gazdasági rendszer nemcsak kiállotta a próbát, hanem kézzelfoghatóan megmutatta óriási fölényét mindenfajta más rendszerrel szemben „... a szovjet társadalmi rendszer életképesebbnek és szilárdabbnak bizonyult, mint a nem szovjet társadalmi rend, a szovjet társadalmi rend a társadalmi szervezet jobb formája, mint bármely más nem szovjet társadalmi rend” — mondotta Sztálin 1946. február 9-én Moszkva sztálini kerületének választási gyűlésén.

## SZOCIALISTA TERVGAZDASÁG

A föld, a föld méhének kincsei, a vizek, az erdők, az ipartelepek, a gyárak, a vasuti, vizi és légi közlekedési eszközök, a bankok, a posta, a telefon, a táviró és a rádió, az állam által szervezett mezőgazdasági nagyüzemek (szovhozok, gép- és traktorállomások stb.), úgyszintén a lakásállomány zöme a városokban és ipartelepeken állami tulajdon, azaz az egész

nép vagyona. Ez tette lehetővé a tervgazdálkodást, amely az egyik legfontosabb jellegzetessége és előnye a szocialista rendszernek a kapitalista gazdasági rendszerrel szemben.

A szocialista tervgazdaság célját a szovjet alkotmány 11. szakasza így állapítja meg: „A Szovjetunió gazdasági életét az állami népgazdasági terv szabályozza és irányítja, a közvagyon növelése, a dolgozók anyagi és kulturális színvonalának szakadatlan emelése, a Szovjetunió függetlenségének erősítése és védelmi képességének fokozása érdekében”.

A Szovjetunió szocialista gazdasági rendszerében tervszerűen folyik a népgazdaság minden ágának fejlesztése. A legszorosabb kapcsolat áll fenn a szocialista ipar és a szocialista mezőgazdaság között. Az egész népgazdaság egységes egészet alkot. Mindez a szovjetgazdaság és ennél fogva a szovjet nép jólétének állandó, válságmentes fejlődését biztosítja.

A nemzetgazdasági terveket az Állami Tervbizottság dolgozza ki egy, illetőleg öt évre. A tervben megállapítják, hogy mennyi és milyen terméket állítsanak elő a népgazdaság különböző ágai, mennyi és milyen nyersanyagra, gépre, felszerelésre, stb.-re van szükségük, mennyivel lehet és kell a munka termelékenységét növelni, az önköltséget csökkenteni, milyen új vállalatokat kell felépíteni, stb.

Az első ötéves terv (1928/29—1932/33) az önálló nehézipar megteremtését, az ipar túlsúlyának biztosítását, a mezőgazdaságnak az egyéni gazdálkodásról a kollektív gazdálkodásra való áttérését, az ország haderejének döntő megerősítését, a nép jólétének jelentős emelését, — a szocializmus gazdasági alapjainak lerakását valósította meg.

A második ötéves terv (1933—37) biztosította a szocialista tulajdon túlsúlyát, befejezte a népgazdaság szocialista újjáépítését és a dolgozók életszínvonalát több mint a kétszeresére emelte. A munka termelékenységét lényegesen fokozták.

A harmadik ötéves terv sikeres végrehajtását a német fasiszták támadása félbeszakította.

## AZ ÚJ ÖTÉVES TERV

A második világháború győzelmes befejezése után a fasiszták pusztításai következtében rengeteg olyat kellett újjáépíteni, amit a szovjet társadalom a háború előtt már felépített. Az új ötéves terv azonban nemcsak az újjáépítést tűzte ki célul. Voznyeszenszkij, a Szovjetunió Állami Tervbizottságának elnöke az új ötéves tervről szóló beszédében így körvonalazta a kitűzött feladatokat:

„Az ötéves terv, miközben biztosítja a Szovjetunió népgazdasága helyreállításának fejlesztését, ugyanakkor újra megnyitja a szovjet társadalom fejlődésének útját, amelyet a Szovjetunió Kommunista (bolsevik) Pártjának XVIII. kongresszusa jelölt ki, de amelyet átmenetileg megszakított a hitleri Németország hitszegő támadása a Szovjetunió ellen. Ez az út az osztály nélküli szocialista társadalom építésének befejezését és a szocializmusról a kommunizmusra való fokozatos átmenetet írja elő. Előirányozza továbbá a Szovjetunió alapvető gazdasági feladatának megoldását: a főbb tőkésországok elérését és túlszárnyalását gazdasági viszonylatban, vagyis az egyes lakosra eső ipari termelés mérete szempontjából. A Szovjetunió népgazdaságának helyreállítására és fejlesztésére irányuló ötéves terv az 1946—1950 években további lépést jelent előre ebben az irányban“.

Az új ötéves terv szerint a Szovjetunió ipara 1948-ban eléri az 1941 előtti színvonalat, 1950-ben pedig másfélszeresen túlhaladja azt. Ez óriási lépés a fejlődés útján. A hosszabb lejáratú tervekre vonatkozólag Sztálin kijelentette, hogy a „... Párt a népgazdaság újabb fellendülését szándékozik megszervezni, amely lehetővé teszi számunkra iparunk színvonalának emelését a háború előtti színvonalnak kb. a háromszorosára. Három, esetleg több újabb ötéves terv során a szovjet ipar évenként ötvenmillió tonna öntöttvasat, hatvanmillió tonna acélt, ötszázmillió tonna szenet és hatvanmillió tonna kőolajat fog termelni“.

A szovjethatalom elmaradt és teljesen szétdúlt gazdaságot örökölt a cárizmustól, de az általa létesített új gazda-

sági rendszer segítségével nem csak helyreállította az ország gazdasági életét: a cárizmus idejében elmaradt országból, a szovjet rendszer alatt vezető ipari és mezőgazdasági nagyhatalommá lett.

### **MUNKAVERSENY A SZOVJETUNIÓBAN**

A munkaverseny a munkához való új viszonyt juttatja kifejezésre. A Szovjetunióban a dolgozók viszonya a munkához megváltozott és a munka — Sztálin szavaival — „becsület dolga, dicsőség dolga, bátorság és hősiesség dolga lett“. A munkaverseny mindenki számára lehetővé teszi a pontos ellenőrzését annak, hogy ki hogyan veszi ki a részét a szocializmus építéséből. A szocialista munkaversenyben milliós tömegek vesznek részt. A versenyek állását, eredményeit a sajtó révén és egyéb eszközökkel közlik.

A munkaversenynek magasabb formája a sztachanovmozgalom. E mozgalom egy Stachanov nevű vájárról nyerte nevét, aki a Donec medence egyik szénbányájában újfajta munkamegosztással és a szerszámok jobb kihasználásával a munkanorma tizennégyszeresét érte el. „...ez a mozgalom — mondotta Sztálin 1935-ben — a technika régi normáit, mint elégteleneket megdönti, sok esetben túlhaladja a munka termelékenységének a vezető kapitalista országokban elért fokát, s ily módon ...lehetőséget nyit arra, hogy országunk a legnagyobb jólétben élő országgá váljék“. A sztachanovmozgalom nevezetes jelenség abból a szempontból is, hogy előmozdítja a Szovjetunió munkásosztályának kulturális és technikai felemelkedését. Ez a mozgalom mutatta meg az utat a szellemi és fizikai munka közötti ellentét megszüntetéséhez.

### **A SZOCIALISTA TÁRSADALOM OSZTÁLYÖSSZETÉTELE**

A szocialista ország gazdasági alapjának megfelel a társadalom összetétele. A Szovjetunió lakosságának fele munkás és alkalmazott, valamivel kevesebb, mint a fele kolhozparaszt és szövetkezetbe tömörült kézműves. Az egyéni földművelést és kézművességet űzők száma egészen jelentéktelen. Kizsák-



mányoló osztályok nincsenek, mert megszűnt az ember kiszákmányolása ember által. De a munkásosztály, a parasztság és az értelmiség is teljesen megváltozott a szovjethatalom éve alatt.

### **A Szovjetunió munkásosztálya**

A munkások már nem proletárok, akiknek munkaerejükön kívül egyébük sincsen. A Szovjetunióban a munkásosztály a vezető osztály, a parasztsággal, az értelmiséggel együtt birtokosa a szocialista tulajdonnak. Olyan osztály, amely saját államának, tehát saját magának dolgozik. A Szovjetunió munkásosztálya ezért történelmileg teljesen új osztály.

### **A Szovjetunió parasztsága**

A Szovjetunió parasztsága is történelmileg egészen új osztály, sem földbirtokos, sem zsírosparaszt igája alatt nem nyög. Már nem régimódi eszközökkel műveli földjét, hanem kollektív gazdaságban a technika legújabb vívmányai segítségével. Olyan osztály, amely saját államának, tehát saját magának dolgozik.

### **Új szovjet értelmiség**

Új a szovjet értelmiség is. Az értelmiség nem külön osztály, a szovjet értelmiségek munkások és parasztok gyermekei, gyökerük a munkásosztályhoz és parasztsághoz kapcsolja őket. A szovjet társadalom egyenjogú tagjai, akik éppúgy, mint a munkások és parasztok, a népet szolgálják.

A szocialista szovjet társadalomban a munkásság, parasztság, értelmiség érdekei egyeznek és céljaik is azonosak: erősíteni a szocialista hazát, biztosítani a békét, állandóan emelni a jólétüket és haladni a kommunista társadalom felé. Ez az érdeke és célja a szovjet értelmiségnek is. Így jött létre az egész szovjet nép erkölcsi és politikai egysége.

## **A SZOVJETUNIÓ SZOCIALISTA ÁLLAMRENDSZERE**

### **A SZOVJETEK**

A Szovjetunió államrendszere a dolgozók hatalmán épül. Ennek megtestesítője a szovjetrendszer: a dolgozók képviselőinek tanácsa. A szovjetek legelső formájukban még az 1905-ös

orosz polgári demokratikus forradalom folyamán alakultak ki, mint a nép alkotóerejének szülöttei. Lenin hangsúlyozta, hogy a szovjetek akkori kezdetleges formájukban is az új, a népi kormány csirái voltak.

Mai formájukban a szovjetek, a dolgozók képviselőinek tanácsai, a Szovjetunió államrendszerének alapegységei. Minden kerület, város, falu, telep, a lakosság által megválasztott szovjetek igazgatása alatt áll. Ezek irányítják gazdasági tevékenységét, kidolgozzák költségvetését, gondoskodnak a közrend fenntartásáról, az állami törvények végrehajtásáról, stb.

### A SZOVJET VALASZTÁS

A városok és falvak dolgozói a községi, körzeti, kerületi stb. szovjeteken keresztül gyakorolják a hatalmat a 16 szovjet-köztársaságban és azok államszövetségében, a Szovjetunióban. A tanácsok képviselőit általános, titkos, egyenlő és közvetlen választójog alapján választják. A Szovjetunió minden polgára, férfi és nő, egyaránt választ, ha a 18 életévét betöltötte és megválasztható, ha betöltötte 23-ik életévét, függetlenül faji és nemzetiségi hovatartozásától, vallásától, műveltségi fokától, helybenlakás idejétől, társadalmi származásától, vagyoni helyzetétől és multbeli tevékenységétől — kivéve az elmebetegeket és azokat a személyeket, akiket bírói ítélet fosztott meg választójoguktól. A szovjet demokráciát minden téren az állampolgárok teljes jogegyenlősége jellemzi. Ennek a demokráciának igen fontos jellegzetessége az is, hogy a képviselők kötelesek választóiknak rendszeresen beszámolni és a választók bármikor foszthatják őket mandátumuktól.

### A SZOVJET ÁLLAMRENDSZER FELEPÍTÉSE

A Szovjetunióban 16 szövetségi köztársaság van. Mind-egyik önálló nemzeti állam, amelynek határai sérthetetlenek, saját alkotmányuk, törvényhozásuk van, az illető köztársaság népe választja meg a köztársaság állami szerveit. A kisebb nemzetek önkormányzati joggal bíró autonom köztársaságokban élnek, az apró nemzetek számára pedig autonom nemzeti

területek és nemzeti körzetek alakultak. Mind a szövetségi köztársaság, mind az autonóm köztársaság és a nemzeti területek és körzetek saját ügyeikben önállóan döntenek.

A Szovjetunió legfelsőbb hatalmi szerve, a Legfelsőbb Tanács is számol a nemzetek különleges érdekeivel. Ez már külsőleg is kifejezésre jut abban, hogy a Legfelsőbb Tanács két, teljesen egyenjogú házra oszlik, amelynek egyike a Szövetségi Tanács, a másik pedig a Nemzetiségi Tanács. Míg a Szövetségi Tanács tagjait választókerületek szerint választják, a Nemzetiségi Tanácsba minden szövetséges köztársaság, akár kicsi, akár nagy, 25 képviselőt, minden autonóm köztársaság egyformán 15 képviselőt, minden autonóm terület 5 és minden autonóm körzet (5—10.000 lakossal) egy-egy képviselőt küld.

A Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsa mindkét ház együttes ülésén megválasztja a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsa Elnökségét. Az elnökség felelős a Legfelsőbb Tanácsnak. A Legfelsőbb Tanács alakítja meg a szovjetkormányt is.

Az egész államszervezet a Legfelsőbb Tanácstól kezdve a falusi szovjetekig a demokratikus centralizmus alapján épül fel. Az egyes szovjetek demokratikus választás útján jönnek létre és felelősek választóiknak, ugyanakkor azonban felelősek a felettiük álló szovjeteknek is. A szovjetek feladataik megvalósítása során bevonják munkájukba a lakosság zömét, s a szovjet dolgozók örömmel támogatják a szovjeteket munkájukban, mert tudják, hogy ezzel hazájukat erősítik.

## **A SZOVJETPOLGÁR JOGAI ÉS KÖTELESSÉGEI**

A szocialista állam természetéről jó képet ad a szovjet alkotmánynak az a fejezete, amely a szovjet polgár jogairól és kötelességeiről szól.

Az alkotmány 118. cikkelye minden polgár számára biztosítja a jogot a munkára, vagyis a jogot arra, hogy biztosított munkát kapjon, a végzett munka mennyiségének és minőségének megfelelő díjazással. Ez azt jelenti, hogy az állam gondoskodik a megélhetés mindenkori biztosításáról.

Az alkotmány 119. szakasza értelmében a Szovjetunió polgárainak joguk van az üdülésre. E jog megvalósulását a megállapított évenkénti fizetett szabadság és a dolgozók rendelkezésére bocsátott szanatóriumok, üdülők, klubok széles hálózata biztosítja.

A Szovjetunió polgárainak joguk van biztosított anyagi ellátásra, öregség, betegség és munkaképtelenség esetében. Ennek a jognak a megvalósulását biztosítják a munkások és alkalmazottak államköltségen való széleskörű társadalmi biztosítása, a dolgozóknak nyújtott ingyenes segély és a rendelkezésükre bocsátott gyógyhelyek.

A művelődésre való jogot az alkotmány 121. szakasza biztosítja: a kötelező és ingyenes elemi oktatás, az állami ösztöndíjak rendszere, a dolgozók díjtalan szakmai, technikai és mezőgazdasági oktatásának megszervezése révén.

Az alkotmány 122. szakasza kimondja a nők teljes egyenjogúságát a gazdasági, állami, kulturális, társadalmi és politikai élet minden területén. A nők egyenjogúságát biztosítja az anyák és gyermekek érdekeinek állami védelme is, valamint a nőknek járó szabadság terhesség esetén, a szülőotthonok, csecsemőotthonok és óvódák hálózata, stb.

Már említettük a szovjet alkotmánynak a nemzetek teljes egyenjogúságára vonatkozó szakaszát.

A polgárok lelkiismereti szabadságát az egyháznak az államtól és az iskolának az egyháztól való elválasztása biztosítja. A vallás gyakorlásának szabadsága alkotmányjogilag van biztosítva.

Az alkotmány 125. szakasza biztosítja a szólásszabadságot, a sajtószabadságot, gyülekezési szabadságot, az utcai felvonulások és tüntetések szabadságát. A szocializmus egyik legfőbb sajátossága, hogy nemcsak megadja a legteljesebb politikai jogokat, hanem gondoskodik arról is, hogy minden polgára élhessen is a megadott jogokkal.

A szovjetpolgárok legfontosabb alkotmányos kötelességei: teljesíteni a törvényeket, megőrizni a munkafegyelmet, becsületesen eleget tenni társadalmi kötelezettségeiknek és tiszteletben tartani a szocialista együttélés szabályait. Kötelessé-

gük óvni és megszilárdítani a társadalmi, szocialista tulajdont. Aki a társadalom szocialista tulajdon ellen tör: a nép ellensége. A szovjetpolgárnak megtisztelő kötelessége katonai szolgálatot teljesíteni a Szovjet Hadseregben.

Mindez bizonyítja, hogy a Szovjetunió a legtökéletesebb demokrácia országa.

### **A SZOVJETUNIÓ A BÉKE ÉS DEMOKRÁCIA LEGSZILÁRDABB TÁMASZA**

A Szovjetunió békepolitikája kezdettől fogva szilárd elvi alapokon nyugszik, szerves része a szocializmus felépítéséért folyó harcnak. Az októberi forradalom győzelme után a szovjetkormány első dekrétuma a békéről szólt. A bresztlitovszki béke súlyos feltételeit is a béke megteremtése érdekében fogadta el a szovjetkormány, hogy hozzáláthasson a szocializmus építéséhez. A polgárháború után az imperialista államok számtalan provokációval igyekeztek a Szovjetuniót háborúba kényszeríteni, de a szovjetállam következetes békepolitikája meggyorsította e provokációkat. 1934-ben a Szovjetunió még a Népszövetségbe is belépett, csak hogy megkísérelje a béke frontjának megteremtését. A háború előtti feszült politikai helyzetben fokozta harcát a békéért: 1938 augusztusában a szovjetkormány kijelentette, hogy haladéktalanul hajlandó a Népszövetségen belül és kívül más államokkal tárgyalásokat kezdeni azokról a gyakorlati rendszabályokról, amelyeket a helyzet diktál. A Szovjetunió Kommunista (b) Pártjának XVII. kongresszusán Sztálin mondotta: „... az országok egész sorát átfogó háború előtti zenebona közepette, a Szovjetunió szilárdan és hajthatatlanul megmaradt a maga békés pozícióiban, harcolt a háborús veszedelem ellen, harcolt a béke megőrzéséért, együttműködött azokkal az országokkal, amelyek így, vagy amúgy a béke fenntartása mellett vannak, leleplezte és leálcázta azokat, akik előkészítik, provokálják a háborút“. Nem a Szovjetunió mulott, hogy a második világháborút nem sikerült megakadályozni. A háború alatt a Szovjet-Hadsereg erejével és a diplomácia minden eszközével ugyancsak arra törekedett a Szovjetunió, hogy a fasizmust

minél előbb megsemmisítsék és helyreállítsák a békét, a szocializmus építésének ezt a legfontosabb előfeltételét.

A háború befejezése óta ismét a szocializmus országa áll a tartós békéért folyó harc élén. A szovjet nép tudja, hogy az imperialista agresszióval szemben a béke megóvásának fontos kelléke, hogy a demokrácia megerősödjék mindenütt. A szovjet békepolitika ezért egybekapcsolódik a demokrácia győzelméért és megerősödéséért folyó harccal, ami a világ minden népének közös érdeke. Ha a nemzetközi élet bármely kérdését vizsgáljuk, azt tapasztaljuk, hogy a Szovjetunió óriási gazdasági, katonai, politikai hatalma a világbékének és minden ország demokráciájának legerősebb támasza.

### **MAGYARORSZÁG A SZOVJETUNIO SZÖVETSÉGESE**

1948 februárjában barátsági és kölcsönös segélynyújtási szerződést kötöttünk a Szovjetunióval, azzal az országgal, amelynek társadalmi berendezése élenjáró, amelynek legfőbb célja a béke megóvása és a demokrácia megerősítése szerte a világon. Magyarország ezeréves történelme során először fordul elő, hogy baráttra találtunk egy olyan nagyhatalomban, amely támogatja a magyar népet szabadságának, függetlenségének védelmezésében. Minden magyar dolgozónak tehát jól meg kell jegyeznie, hogy a magyar-szovjet barátság függetlenségünk legszilárdabb biztosítója.

## Kérdések:

1. Miért kell alaposan ismernünk a Szovjetuniót?
2. Mi a szocialista tervgazdálkodás lényege?
3. Milyen eredményeket hoztak a sztálini ötéves tervek és melyek a célkitűzései az új ötéves tervnek?
4. Miben mutatkozik meg a munka új jellege a Szovjetunióban?
5. Mennyiben változott meg a szovjettársadalom osztályösszetétele?
6. Mik a szovjetek és hogyan épül fel a Szovjetunió államrendszere?
7. Melyek a szovjet polgár alkotmányos jogai és kötelességei.
8. Hogyan harcol a Szovjetunió a békéért?
9. Mi a jelentősége Magyarország és a Szovjetunió szövetségének?

## Irodalom:

### Alapfokon:

- Sztálin: „A leninizmus kérdései” c. könyvéből: Az első ötéves terv eredményei. A Szocialista Szovjetköztársaságok Szövetségének alkotmánytervezetéről.
- Vozneszenszkij: Az új ötéves terv. (Szikra kiadás.)
- Kassai: Szovjetunió, a szocializmus országa. (Semináriumi füzet. Szikra kiadás.)

## Haladóknak:

**Sztálin:** „A leninizmus kérdései” c. könyvből: A nagy fordulat éve. Akiknek a siker a fejükbe szállt. A gazdasági vezetők feladatairól. Új helyzet — új feladatok a gazdasági építőmunkában. Beszéd a rohammunkás kolhozparasztok első szovjetuniói kongresszusán. Beszéd a Szovjetunió Kommunista (Bolshevik) Pártja Központi Bizottságának XVIII. kongresszusán.

**A Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetségének alkotmánya.** (Idegennyelvű irodalmi kiadó.)

**Karpinszki:** Hogyan kormányozzák a Szovjetországot? (Szikra kiadás.)

**Karpinszki:** Kolhozok a gyakorlatban. (Szikra kiadás.)

**Kalinin:** A szovjet erkölcsről. (Szikra kiadás.)

**Alter:** A Szovjetunió gazdasági alapjai. (Szikra kiadás.)

**Nagy T.:** A Szovjetunió tervgazdasága. (Szikra kiadás.)

**Kassai:** A Szovjetunió nemzetiségi politikája. Atheneum kiadás.)

**A Szovjetunió szakszervezetei.** (Szikra kiadás.)

**Szverdlov:** Anyaság, házasság, család a Szovjetunióban. (Szikra kiadás.)

**Fjodorov:** Vallás és egyház a Szovjetunióban. (Szikra kiadás.)

**Medinszkij:** Közművelés a Szovjetunióban. (Szikra kiadás.)

**Bolgár:** Szovjetgazdaság és szovjet kultúra. (Magyar Szovjet Művelődési Társaság kiadása.)

**A Szovjetunió létrejöttéről és fejlődéséről összefoglaló munka:**

**A Szovjetunió Kommunista (Bolshevik) Pártjának története.** (Szikra kiadás.)